

Kjære leser,

LØGN, FORBANNET LØGN og dokumentarfilm – slik skrev Brian Winston om den hyppig resirkulerte frasen tilskrevet Benjamin Disraeli og popularisert av Mark Twain. I boken *Lies, Damn Lies and Documentaries* (2000), der han gikk i rette med dokumentarfilmfeltets tidvis selvrettferdige tro på uttrykkets sannhetsgehalt, gjorde han den til sin egen. I dette nummerets første artikkel beveger Christine Hansen seg inn i evig aktuelle spørsmål om sannhet og virkelighet i dokumentarfilmen, med utgangspunkt i den norske filmskaperen Vibeke Løkkebergs *Gazas tårer* (2010) og debatten som fulgte denne.

Løkkeberg har aldri vært redd for å lage film om kontroversielle tema, og var å finne i salen under rettssaken mot Anders Behring Breivik i mai 2012, angivelig for å gjøre research til en ny film. Hvor lang tid bør det gå før man gjør bruk av traumatiske begivenheter som motiv og tema i kunstneriske arbeider og produksjoner? I det årets første utgave av *Ekfrase* går inn i produksjon noterer redaksjonen i Bergen seg at debatten raser i byens offentlighet etter at en stortingsrepresentant gikk ut og ba Festspillene i Bergen å kansellere sin planlagte oppsetning av Christian Lollikes *Manifest 2083*. Innholdet i denne utgaven av *Ekfrase* preges av tekster som analyserer og drøfter ulike kulturelle uttrykksformers tilnærming til, og behandling av, begivenhetene som utspilte seg den juledagen for tre år siden da Norge ble rammet av en gru-

som terroraksjon. Med «Å gi Breivik en scene? Scenekunst etter 22. juli» bruker Siemke Böhnisch Milo Raus *Breiviks Erklarung* som utgangspunkt for å levere et korrektiv til det hun beskriver som mediedebattens tendens til angstforestillinger om estetisering, fiksjonalisering og kommersiell eller politisk utnyttelse. Marit Paasche skriver om arbeidet med utstillingen *Vi lever pa en stjerne*, som er å se pa Henie Onstad Kunstsenter i Oslo denne varen, der en rekke kunstnere utforsket begrepet «normalitet» med utgangspunkt i hendelsene 22. juli. Vi har fatt Frode Helmich Pedersen til å anmelde Tom Egil Hverven og Sverre Mallings *Terrorens ansikt: Skisser fra 22. juli-rettssaken*, en samling tekster og tegninger som opprinnelig stod pa trykk i den norske avisen *Klassekampen* da rettsaken mot Breivik pagikk. Nummeret avsluttes med Helge Rønnings anmeldelse av Brian Winstons nyeste utgivelse, *A Right to Offend*, som gar inn i en problemstilling som ble sorgelig aktuell i kjølvanet av 22. juli, nemlig sporsmalet om hvilke ytringer vi skal forsta som krenkende eller hatefulle.

God lesning!

Denne utgaven av *Ekfrase* er laget med stotte fra Fritt Ord.

Asbjørn Grønstad og Øyvind Vagnes
ANSVARLIGE REDAKTØRER